

Vänstern i Vänersborg

FÖR RÄTTVISA OCH SOLIDARITET | OKTOBER 2021

"Om regeringens budget på allvar ökar jämlikheten i samhället kan vi rösta för den, något annat kan vi och våra väljare inte acceptera."

Vi tar ansvar för jämlikheten

Tillsammans gjorde vi det som verkade omöjligt, vi bröt trenden med marknadstänk och vinstjakt. Nu bygger vi ett jämlikare Sverige.

SID 3

Dags att vända trenden!

Efter sommarens seger för tre miljoner hyresgäster då Vänsterpartiet stoppade marknadshyrorna, väntar en het politisk höst.

Striden handlar om vilket vägval Sverige ska ta. För oss är valet enkelt. Det är dags för en ekonomisk politik som ökar jämlikheten. En ekonomisk politik som gör nödvändiga investeringar i våra skolor, sjukhus och äldreboenden. Som förbättrar för alla välfärdens hjältar. De som bär upp och gör det möjligt för Sverige att fungera också under en pandemi. Först fick de applåder – nu är det dags att betala med fler kollegor, högre löner och bättre arbetsmiljö.

Ska vår välfärd fungera måste marknadstänket och vinstjakten sparkas ut. Vi behöver ett Sverige som fungerar. Ett Sverige med solidaritet och rättvisa – istället för vinstjakt och girighet.

Återta skolan

Sluta experimentera med våra barn, avskaffa marknadsskolan. Vinstintresset i skolan har bara gynnat ägarna som pumpar ut miljardbelopp som istället borde investeras i skolan och våra barns framtid.

SID 3

Kris i den svenska skolan

Friskolorna dränerar de kommunala skolorna på pengar. Resurser försvinner som borde gå till speciallärare, trygghetsskapande personal och ökad bemanning i klassrummen. Skattepengar ska gå till elever och personal – inte till skolföretagens vinster.

SID 1

Samverkan med facken ska stoppa galenskaperna

– Friskolorna får betalt för kostnader de aldrig haft. Pengar som annars skulle använts för att stötta elever går istället till aktiebolaget och ägarna.

Intervju med Fahimeh Nordborg, atomfysiker och matematiklärare.

SID 6

**vansterpartiet.se/
blimedlem**

Bli medlem
– du också!

Vänsterpartiet Vänersborg

Hemsida: vanersborg.vansterpartiet.se
E-post: vansterpartiet@vanersborg.se

Bli medlem: vansterpartiet.se/blimedlem

Facebook: facebook.com/vansterpartietivanersborg

Instagram: instagram.com/vansterpartietvanersborg

Vi frågade några av våra medlemmar i Vänersborg:

Varför är du med i Vänsterpartiet?

Madelaine Johansson

– Stor risk att de som idag står långt ifrån arbetsmarknaden inte prioriteras när arbetsförmedlingen har lagt ut sina tjänster på privata aktörer. Vänsterpartiet står för en solidarisk arbetsmarknadspolitik och de med störst behov prioriteras.

Kate Giaever

– När samhället blir tuffare, sviker vi ofta de som behöver mer stöd. Det är stora brister inom psykiatrin, som behöver åtgärdas. Ju tidigare insatser desto större chans till ett mer meningsfullt liv. Vi måste kämpa för allas möjligheter till ett värdigt liv och delaktighet i samhället!

Gunilla Cederbom

– För mig är det viktigt att vi har en jämlik och solidarisk hälso- och sjukvård, där inga privata vinstdrivande företag kan skosig på våra skattepengar, som ska gå till vården. Vänsterpartiet står för jämlikhet, solidaritet och driver frågan om inga vinster i välfärden.

Agneta Fasth

– Jag har valt att bli medlem då jag alltid haft åsikten att alla människor är lika värda. Det som fick mig att ta beslutet var att Vänsterpartiet stod på sig i frågan om marknadshyror som jag har kämpat mot under min aktiva tid i Hyresgästföreningen.

Magnus Lilja, Eva Lindgren, Stefan Kärvling – vi företräder Vänsterpartiet i Barn och utbildningsnämnden i Vänersborg.

Avskaffa marknadsskolan!

Skattepengar ska gå till elever och personal – inte till skolföretagens vinster. En bra utbildning är en mänsklig rättighet och en grundförutsättning för att skapa en stark demokrati.

Det är kris i den svenska grundskolan. Kunskaperna blir sämre, lärare lämnar yrket, segregationen ökar, elevernas bakgrund blir allt viktigare, skattemedel blir till företagsvinster och studerande väljer inte läraryrket. Lärartätheten är för låg och det är en alltför hög andel obehöriga lärare. Det är för få speciallärare och för lite resurser till elevhälsan. Det är betygsinflation.

Krisen är ett resultat av politiska beslut. Det började 1989 med kommunaliseringen av skolan och följdes 1992 av friskolereformen. Varje elev fick en skolpeng och fick fritt välja skola. Det blev tillåtet för andra huvudmän än kommunerna att driva skolor.

Skolan utvecklades till en handelsplats och lärare till servicepersonal. Skollagen har ersatts av Aktiebolagslagen. Skolbolagens mål är att maximera vinsten.

Friskoleföretagen etablerar sig i socioekonomiskt starka områden. De lockar till sig de mest lönsamma eleverna, de mest studiemotiverade, de med välutbildade föräldrar. Kvar på de kommunala skolorna blir de "olönsamma eleverna". Det är de nyanlända, elever med utländsk bakgrund och de med föräldrar med lägre utbildningsnivå. Det är elever där andelen i behov av särskilt, språkligt eller socialt stöd är högre.

Friskolorna dränerar de kommunala skolorna på pengar. Varje elev har samma skolpeng oavsett behov. De mer "lättundervisade" eleverna på friskolorna har en större elevpeng än de behöver. Överskottet går till vinst

till aktieägarna. På de kommunala skolorna med elever med större behov räcker inte elevpengen. Det försvinner resurser som borde ha gått till speciallärare, trygghets- skapande personal och ökad bemanning i klassrummen

"Skolan utvecklades till en handelsplats och lärare till servicepersonal"

Resultatet av friskolornas etablering blir att det står tomma stolar i klassrummen i de kommunala skolorna. När eleverna minskar blir kostnaden per elev större – kostnaderna för alla byggnader, lärare etc förblir desamma.

Vänsterpartiet vill att staten tar tillbaka huvudansvaret för skolan från kommunerna. Skattepengar ska gå till elever och personal – inte till skolföretagens vinster. En bra utbildning är en mänsklig rättighet, därför vill Vänsterpartiet avskaffa det fria skolvalet. Elever och föräldrar ska inte tvingas välja mellan "bättre" och "sämre" skolor. Alla ska kunna lita på att skolan närmast hemmet är en bra skola med förutsättningar att ge eleverna den kunskap de har rätt till. När elever med olika bakgrund möts förbättras både resultaten och sammanhållningen.

Stefan Kärvling
ledamot i barn och utbildningsnämnden

Vänstern i Vänersborg ges ut av Vänsterpartiet Vänersborg i samarbete med Zetkin Foundation. Redaktion: Ida Hildingsson och Gunilla Cederbom. Ansvarig utgivare: Daniel Sestrajcic. Upplaga: 3 500 ex. Tryck: Hall Media Tryck AB, 2021. Vänstern i Vänersborg är en del av skriftserien Folkviljan.

Inga pampar i Vänsterpartiet!

Många politiker har löner som de flesta bara kan drömma om. Vänsterpartiet vill sänka högavlönade politikernas arvoden. När andra partier vägrar och hellre skor sig själva går Vänsterpartiet före och infört partiskatt. Heltidspolitiker, som riksdagsledamöter, tjänar minst **69 900 kr i månaden**.

Mer än dubbelt så mycket som medelinkomsten i Sverige. Våra politiker, också partiledaren Nooshi Dadgostar, och alla andra vänsterpartister med heltidsuppgifter får ut **29 800 kr i månaden** efter dragen partiskatt. Fortfarande en bra lön men långt ifrån fantasisummorna!

Vänsterpartiet stoppade marknadshyrorna

Vi håller det vi lovar!

I början av sommaren tog Vänsterpartiet strid om marknadshyrorna – och vann. Hyresgästernas trygghet är säkrad och högern misslyckades med att bilda regering. Vad har vi lärt oss?

Nooshi Dadgostar, varför var det så viktigt att stoppa marknadshyrorna?

– Att införa marknadshyror hade rivit upp den svenska modellen med förhandlingar mellan jämstarka parter och lett till enorma hyreshöjningar för tre miljoner svenskar. Svenska folket var också tydligt mot reformen. Hyror som höjs med 50 procent innebär stora ekonomiska svårigheter för nästan alla som bor i en hyresrätt.

30 år har politiker fattat beslut om att privatisera, minska resurserna och införa marknadslösningar i välfärden. Det har lett till en enormt snabb ökning av ojämlikheten. När Vänsterpartiet stoppade marknadshyrorna utgjorde det en vändpunkt för den här utvecklingen. Vi visade väljarna, och våra politiska motståndare, att vi står vid vårt ord. Vi lovade att stoppa marknadshyrorna och vi höll vad vi lovade.

Vad har du och partiet lärt er av sommarens politiska vinst?

– Vi vet nu att svenska folket har tröttnat på eviga privatiseringar, på att välfärden urholkas och att vinster går före människors trygghet. Folk längtar efter någon som ställer sig upp och säger stopp, som får saker gjorda istället för att bara lova förbättringar som aldrig kommer. Vi kommer inte acceptera att man för högerpolitik på vårt mandat, våra väljare måste respekteras.

Jag kommer inte glömma att vi vann denna seger tillsammans med Hyresgästföreningen. Tillsammans med dem gjorde vi något som verkade omöjligt, vi bröt trenden med marknadstänk och vinstjakt. Vi kommer aldrig mer agera passivt stöd utan kommer själva ta ansvar, ingen annan gör ju det. Vi är

framtidens parti, ett större och starkare parti än på länge. Vår röst kommer höras tydligare i politiken framöver.

Vad blir nästa steg för Vänsterpartiet?

– Nästa steg blir att driva igenom en budget som minskar samhällsklyftorna och gör livet bättre för vanliga löntagare. Vi samarbetar gärna med andra partier men inte till vilket pris som helst. Om regeringens budget på allvar ökar jämlikheten i samhället kan vi rösta för den, något annat kan vi och våra väljare inte acceptera. Vi tror inte längre att Socialdemokraterna är en allierad att räkna med. Vi vet att om vi ska kunna bygga ett starkt samhälle som tar hand om medborgarna och som tar ansvar för de stora samhällsproblemen, då måste politiken ta tillbaka kontrollen från marknaden. Vi är beredda att ta på oss det ansvaret och söka mandat för att leda Sverige i den riktningen.

”Folk längtar efter någon som ställer sig upp och säger stopp, som får saker gjorda istället för att bara lova förbättringar som aldrig kommer.”

Text: Martin Thåström

KRÖNIKA

Vi ska avskaffa marknadsskolan

Idén om ett jämlikt utbildnings-system är en del av kampen för demokratin. En kamp som gör kunskap och bildning till en rättighet. Marknadsexperimentet med våra skolor har lett utvecklingen åt fel håll. Det som påstods hjälpa landsbygden och skulle bestå av eldsjälar och kooperativägda skolor blev istället en mångmiljardaffär för stora företagskoncerner och riskkapitalbolag.

Vi fick ökad segregation och mindre likvärdighet istället för större mångfald. Elever började kallas ”kunder” och en rad politiker som själva drev igenom friskolereformen har sedan 90-talet själva börjat arbeta för friskolelobbyen eller startat egna skolkoncerner.

Det slog mig när jag läste riksdagens protokoll från 1991-1993 hur lite skoldebatten förändrats. Högern gjorde allt för att hjälpa kapitalet att slå klorna i svensk skola, precis som de gör idag. Socialdemokratin sa en sak men gjorde en annan i praktiken, precis som idag. Där stod Vänsterpartiet som enda parti och sa det vi alla vet: privatiseringarna leder till mindre likvärdighet och mer segregation. Marknadslogiken får negativa konsekvenser för skolan. Vi kan inte låta finansieringen till friskolor vara lika hög som för offentliga skolor.

Efter tre decennier av världens mest extrema skolprivatiseringar, då till och med Chile avskaffat sin motsvarighet till marknadsskolan, införd av diktatorn Pinochet, är Sverige världens enda land som tillåter offentligt finansierade skolföretag att göra obegränsade vinster. Det är dags att vi sätter stopp för vansinnet. Det är nog med glädjebetyg, det är nog med banker från Luxemburg som äger svenska skolor, det är nog med en marknadslogik som segregerar barn utifrån klass.

Medan en rad moderater och socialdemokrater själva tillhör friskolelobbyen så har vi forskare, lärare, rektorer och inte minst en stor majoritet av befolkningen bakom oss i att marknadsexperimentet inte hör hemma i skolan och måste avskaffas snarast. Nu ser vi till att det blir verklighet!

Daniel Riazat
Skolpolitisk talesperson
Vänsterpartiet

Marknads- skolan

– vad gör den med våra elever?

Sverige är det enda landet i världen att tillåta friskolekoncerner ta ut vinster där allmänna skattemedel finansierar undervisningen. Hur blev det så och vilka konsekvenser har det fått på undervisningen?

En som intresserat sig för denna fråga är Majsa Allelin, doktor i socialt arbete och lektor vid Södertörns högskola.

– Om en maktstark part mobiliserar i en fråga som inte är uppe i den dagliga debatten finns en risk att motståndet uteblir i ett litet land som Sverige, säger hon och fortsätter:

Med vår starka tradition av konsensus kan en åsikt som inte delas av majoriteten ändå få genomslag. Det är därför Sverige, trots att vi ser oss som ”landet lagom”, ändå är extrema i exempelvis skolfrågan.

Det fria skolvalet infördes år 1992 och gav eleven och vårdnadshavarna möjlighet att själv välja vilken skola de ville gå på. Skolvalet infördes i samband med friskolereformen som innebar att andra aktörer än kommunen kunde starta och driva så kallade friskolor.

– Det var en aggressivt genomförd reform som Carl Bildts regering verkställde ganska direkt när de kom till makten. Reformen var svagt förankrad och gick inte ens ut på remiss. Allt gick väldigt fort, säger hon.

Sedan handlande det nog en hel del om tajming. För även Socialdemokraterna och Miljöpartiet tyckte vid den här tiden att skolan präglades av en tung statlig koloss som behövde reformeras på ett eller annat sätt.

Idag är en majoritet av det svenska folket emot friskolornas vinstuttag.

Däremot är motståndet mot det fria skolvalet inte lika kompakt.

– Friskolereformen förutsätter ett valfrihetssystem, eftersom det bygger på en konkurrens mellan skolor. Det skulle vara möjligt att slopa vinsterna utan att röra valfriheten, men då kvarstår segregationsproblemet, säger Majsa Allelin.

Så tycker OECD

I en artikel i Dagens Nyheter tidigare i år intervjuas OECD:s utbildningschef Andreas Schleicher. Han är även chef för de internationella PISAMÄTNINGARNA och därför van att jämföra skolsystem världen över.

När Andreas Schleicher var i Sverige i slutet av nittioalet för att genomföra de första PISAMÄTNINGARNA upplevde han ett tydligt skifte:

”Folk litade inte längre på att den närmaste skolan var bra utan kände att de måste välja en skola som var bättre. Om du frågar mig när Sverige förlorade sina höga skolresultat så skulle jag säga att det hör ihop med det här skiftet, att ni började anpassa utbildningssystemet för att det skulle passa konsumenterna som ska ut och välja på en marknad.”

I PISAMÄTNINGAR genomförda mellan 2000 och 2009 framgick en tydlig negativ tendens. År 2000 kunde bara nio procent av skillnaden mellan elevernas

läsförståelse förklaras med hjälp av skillnader mellan skolor. Nio år senare, 2009, hade siffran mer än fördubblats och låg nu på 19 procent. Mätningar visade också att en stor del av skillnaderna i resultat mellan olika skolor hade sin förklaring i elevernas sociala bakgrund.

I Majsa Allelin avhandling, ”Skola för lönsamhet. Om elevers marknadsanpassade villkor och vardag” valde hon att jämföra två skolor i Göteborg – en kommunal förortsskola och en friskola inne i stan – för att undersöka huruvida det fria valet eventuellt skapade parallella skolvärldar. Men så var det inte.

– Utifrån såg formerna väldigt olika ut. Både i det organisatoriska och det pedagogiska upplägget. Däremot var elevernas fokus likadant. Det var samma jakt på att hitta rätt svar till proven, istället för att söka kunskap och ställa de intressanta frågorna. Allt handlade om resultat. En rektor på den kommunala skolan refererade till siffror i en utförd NKI (Nöjd Kundindex, reds anm.) som näringslivet brukar använda som måttstock, säger Majsa Allelin.

Kort sagt: Marknadskulturen från friskolorna där elever och föräldrar ses som kunder, vars nöjdhet ska mätas och utvärderas, var lika stark på den kommunala skolan.

En kriteriebaserad skola

Majsa Allelin menar att dagens svenska skola är kriterie- snarare än kunskapsbaserad. Att fokus ligger på vad som krävs för att få rätt betyg och vad som kommer på proven. Det är svaren och inte frågorna som styr undervisningen.

Måhända speglar detta samhälles generella rädsla för det dunkla. Att det som inte går att mäta och kvantifiera heller inte är till någon nytta.

– Eleverna vågade knappt räkna upp

FOTO: ISTOCKPHOTO/SKYNESHER

handen och fråga om hjälp. De ville inte framstå som dumma. Istället var den vanligaste frågan ”Kommer detta på provet?” och ”Vad behövs för att få godkänt?” Med det förhållningssätt fräntas ju läraren sin professionella autonomi och lärarens svängrum minskar betydligt. Undervisningen blir smalare och tråkigare, säger hon.

Vänsterpartisten Anton Ek är mellanstadie lärare på kommunala Gryckboskolan i Falu kommun. Han känner inte igen sig i beskrivningen att eleverna inte vågar fråga.

– Jag försöker hela tiden uppmuntra mina elever till att testa och våga göra fel. Det utrymmet är jätteviktigt i undervisningen. Men det är kanske skillnad mellan mellan- och högstadiet, säger han.

Däremot ser han många andra negativa effekter med friskolorna i sin hemkommun.

– Skolpengen går till de lönsamma skolorna och de mindre populära får lägga ner. Här i Falu kommun var det fem skolor på landsbygden som nyligen riskerade att stängas som

ett direkt resultat av detta systemfel.

Enligt Anton Ek framgår det också av Skolverkets databas att det är just friskolornas betygsnitt som avviker mest i förhållanden till resultat på de nationella proven.

– De vill ju locka med goda resultat.

Kan marknadsskolan avskaffas?

Vad talar då för att det fria skolvalet och därmed vinstuttagen kommer att försvinna? Om det inte demonteras nu när Socialdemokraterna sitter i regeringsställning, när ska det då ske? Vad krävs för att det svenska folkets majoritetsåsikt ska få gehör?

– Problemet är att Socialdemokraternas relation till näringslivet inte skiljer sig nämnvärt från de borgerliga partierna. Det var förvisso borgarna som genomförde reformen, men Socialdemokraterna har ju sett till att bevara den, konstaterar Majsa Allelin.

Anton Ek tror att Vänsterpartiet kan göra skillnad här.

– Genom opinion kan vi få Sveriges föräldrar att förstå vilka sjuka konsekvenser marknadsskolorna faktiskt fört med sig. Om vi lyckas nå ut med att vi har ett havererat skolsystem där kunskap inte tillåts stå i centrum, så kommer det att försvinna.

Text: Magnus Erlandsson, frilansjournalist

KRÖNIKA

Politikers ”satsningar” slutar i nedskärningar

Om några månader drar valrörelsen igång och partierna kommer återigen att försöka vinna röster genom att utlova reformer och ”satsningar” på skolans område. De här reformerna är dock sällan finansierade och många satsningar visar sig vid närmare granskning sluta i nedskärningar.

Om det är röd eller blå majoritet i riksdagen eller i kommunerna tycks kvitta. De styrsignaler som skickas är att skolan ska effektivisera sitt arbete – dvs lyckas leverera mer för mindre – precis som om undervisning skedde vid ett löpande band.

Jag tror att politiker har goda intentioner. Ingen engagerar sig i skolpolitiken för att medvetet bidra till en sämre skola. Problemet är att det finns mekanismer i styrningen av skolan som gör att de goda intentionerna försvinner på vägen mellan beslut och klassrum.

Under tidigt nittital vändes den svenska skolan upp och ner. Effektiviseringskrav i budget ersatte automatisk uppräkningskostnader, tydliga regleringar av lärares arbetsbelastning ersattes av luddiga mål och skolor – såväl offentliga som privata – tvingades att börja konkurrera om elevernas skolpeng.

Resultatet har inte blivit bra. Allt fler lärare drabbas av utmattning, eleverna lär sig mindre och skillnaderna i elevresultat mellan elever socioekonomisk bakgrund har ökat. Den oreglerade skolan är ett stort misslyckande.

Tankesmedjan Balans välkomnar politiker från alla partier att ta upp kampen om att bli det nya skolpartiet men det parti som vill vända skolan utveckling kan inte nöja sig med populistiska utspel om punktinsatser eller mindre justeringar av den politiska styrningen.

Synen på vad som skapar god undervisning måste förändras i grunden, från kostnadseffektivitet och konkurrens till goda och stabila villkor för lärare och elever.

”Allt fler lärare drabbas av utmattning, eleverna lär sig mindre och skillnaderna i elevresultat mellan elever socioekonomisk bakgrund har ökat. Den oreglerade skolan är ett stort misslyckande.”

Marcus Larsson – Tankesmedjan Balans

Tankesmedjan Balans är partipolitiskt obundna och ger fakta, argument och jävlar anamma för välfärdens arbetare.

50,8 miljarder

Så mycket vinst gjorde Nordea, Swedbank, Handelsbanken och SEB under de första sex månaderna 2021. Det är dags att införa Vänsterpartiets förslag på en rejäl bankskatt.

Fahimeh Nordborg, lärare på Magnus Åbergsgymnasiet sedan år 2000.

Matematiklektion. Fahimeh Nordborg önskar att det fanns mer tid för varje enskild elev.

MATEMATIKLÄRAREN OCH SKOLPOLITIKERN
FAHIMEH NORDBORG KÄMPAR FÖR EN LIKVÄRDIG
SKOLA UTAN VINSTINTRESSE.

– Tillsammans stoppar vi marknadsskolan

Snacket i lärarummet på Magnus Åbergsgymnasiet vittnar om ett stort missnöje kring resursbrist och dom ständiga effektiviseringarna.

– Allt fler lärare **ser konsekvenserna av marknadsskolan**, säger Fahimeh Nordborg. Det är positivt med lärarförbundens ställningstagande.

– Hoppas att Vänsterpartiet i samverkan med lärarfacken ska **sätta stopp för galenskaperna**.

Varifrån kommer ditt engagemang?

– Mitt intresse för undervisning och utbildningsfrågor har en stark koppling till integration, inkludering och samhällets välmående. Jag känner ett ansvar att göra vad jag kan för att påverka. Den respons jag får från människor omkring mig gör att jag vill kämpa ännu mer.

När vi pratar skolans styrning blir det ofta rikspolitik. Men det är i våra skolor och kommuner som konsekvenserna känns. Märks det på din arbetsplats?

– Jag har varit lärare i över 20 år på den här skolan och ser tyvärr att det blir mindre och mindre pengar till undervisning och nödvändiga resurser. När antalet klasser krymper på grund av aggressiv marknadsföring från dom privata aktörerna – riktad till dom mest lönsamma eleverna, så minskar skolpengen som är kopplad till varje elev. Pengar som skulle gått till mindre klasser eller fler lärare.

Hur ser det ut i resten av Västra Götalandsregionen?

– Många kommuner i vår region kämpar mot konsekvenserna av skolsegregationen som är orsakad av en kombination av bostadssegregation och det fria skolvalet. Vi ser allt större skillnader mellan elevernas skolresultat i socioekonomiskt svaga områden och övriga delar i kommunerna.

Om en kommun vill betala mer än budgeterat till en kommunal skola på grund av behov, så måste den alltså betala samma till dom privata skolorna?

– Helt riktigt, och det tycker jag är orättvist och en lagstiftning som motverkar sitt syfte. När vi bygger en ny kommunal skola, då höjs våra lokalkostnader som delas per elev inom våra verksamheter, som i sin tur läggs på elevpengen som också skickas till friskolorna. – Friskolorna får betalt för en kostnad de aldrig haft. Pengar som annars skulle använts för att stötta elever går istället till aktiebolaget och ägarna.

Dom som förespråkar marknadsskolan hävdar att konkurrens förbättrar för skolan?

– Det finns inget som tyder på att det stämmer och egentligen finns det ingen konkurrens eftersom dom fristående aktörerna med sina riskkapitalister i ryggen har ett försprång från början.

– Dessutom har vi effektiviseringskraven som är ett resultat av den nyliberala styrmodellen att vi hela tiden ska klara mer med mindre resurser. Att vi måste "spela på marknadsskolans villkor" och konkurrera om eleverna är ingen gynnsam utveckling varken för arbetsmiljö eller kvalitet på undervisningen.

Får du gehör från andra partier att samarbeta i frågan att stoppa marknadsskolan?

– Både ja och nej. Kommunpolitiker från andra partier ser konsekvenserna av marknadens negativa effekt på våra kommunala skolor med de får tyvärr inte gehör hos sina partikompisar i riksdagen. Ideologisk hamnar de i ett dilemma och de nöjer sig med att dra valfrihetsargumenten.

– Dubbelmoral kallar jag det för.

Står vi inför ett skifte när det gäller svensk skolpolitik, nu när även fackförbunden driver frågan att få bort aktiebolagen ur skolan?

– Jag tycker att det är positivt med lärarförbundens ställningstagande mot skolmarknaden och jag hoppas verkligen på ett bra samarbete. Frågan om vinster i skolan har debatterats länge och Vänsterpartiet har varit det mest drivande partiet i frågan. Undersökningar visar att majoriteten av Sveriges befolkning är emot vinster i välfärden.

Avslutningsvis, vad är det bästa med ditt jobb som lärare?

– Att träffa mina elever och få feedback för det jag gör för deras studier och framtid. De vet att jag bryr mig om dem.

FAHIMEH NORDBORG,
63 ÅR

Atomfysiker från Iran
Bor i Trollhättan

Matematiklärare på
Magnus Åbergsgymnasiet.

Ledamot för Vänsterpartiet
i kommunfullmäktige, 1:e
vice ordförande i utbildningsnämnden, ordförande
i förskoleutskottet och
ersättare i regionutvecklingsnämnden.

24,8 miljarder

Så mycket vill Vänsterpartiet satsa för att stärka och reformera våra försäkringssystem som urholkats av borgerliga och socialdemokratiska regeringar. Vi vill bland annat höja garantipensionen och taket i sjukpenningen, vi vill höja a-kassan och införa avdrag för fackföreningsavgiften.

Lutz Rininsland, Vänsterpartiet Vänersborgs ledamot i Kunskapsförbundet Väst.

Skolmarknaden är av ondo

– Lyckas vi med integrationen så borde mycket bli bättre i samhället. Men det är lättare sagt än gjort, säger Lutz Rininsland som är Vänsterpartiet Vänersborgs ledamot i Kunskapsförbundet Väst. I stället tilltar segregationen i våra skolor.

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen i Vänersborg och Trollhättan samarbetar sedan 2013 i Kunskapsförbundet Väst. Kommunerna ”äger” förbundet tillsammans.

– Det är på gott och ont, menar Lutz Rininsland. Bekymret är stort på ungdomssidan. Det är som att köra huvudet i väggen.

En direktion med 14 förtroendevalda politiker, 7 från varje kommun, styr verksamheten. Vänsterpartiet har varit med från början och spelar en aktiv roll.

I början ägnades all tid åt att ”rensa upp”. Samarbetet mellan två kommunala gymnasieskolor i Trollhättan och en i Vänersborg lovade gott.

– Lokalkostnader minskade, gymnasieprogram på en ort med fulla klasser i stället för halvtomma klasser på två orter sparade pengar som därmed kunde gå till bra kvalitet i undervisningen.

Men det kom också många bakslag. Kommunerna ville se besparingar, pengarna behövdes på andra håll.

– Politikerna i förbundet var bakbundna, hur stor budgeten skulle bli bestämdes av kommunalråden, berättar Lutz Rininsland.

– Vi i Vänsterpartiet i Vänersborg skrev motioner och interpellationer och lyckades få fullmäktiges uppmärksamhet, trots det visar budgetbeslutet att majoriteten litar på kommunalråden, snåla tilldelningar gäller.

Det finns även ett annat stort bekymmer menar Lutz.

– Inte mindre än sju friskolor lockar elever med

aggressiv marknadsföring. Skolor som endast erbjuder enstaka program vill ha fulla klasser och vänder sig framförallt till elever utan stödbehov.

– Det har blivit ett ”vi och dom”-tänkande när årskurs 9-elever gör sina val.

Ofta talas om boendesegregation när skillnader mellan stadsdelar ska beskrivas, då gäller det inkomst och familjens utbildningsbakgrund.

– Det syns när vi tittar på vart elever från olika grundskolor söker sig, när man tittar varifrån eleverna kommer som väljer kommunala skolor och vilka som söker till friskolor.

– Kommunala skolors uppdrag för med sig större fasta kostnader, förklarar Lutz Rininsland. Friskolorna borde få mindre ersättning om man med ”lika” menar att skattemedel ska fördelas rättvist.

– Men marknadsskolorna tar hand om överskottet, aktiebolagens ägare vill se vinst.

Vänsterpartiet i Vänersborg fortsätter att envist berätta om vad som måste rättas till.

– Lösningen ligger inte hos vårt fullmäktige, skolans problem är en fråga som behöver insikt och handling hos regering och riksdag. Men något är vunnet om vi också i vår kommun lyckas få förtroendevalda från andra partier att förstå marknadsskolans nedbrytande effekt på jämlikhet och god kvalitet i våra skolor.

– Skam den som ger sig, avslutar Lutz. Vi är skyldiga alla våra ungdomar att berätta om vad som går snett och vad det är som förstärker klyftorna i samhället.

Magnus Lilja, ute på feministisk tipspromenad i Skräckleparken på internationella kvinnodagen.

Hallå där ordföranden!

Magnus Lilja är ordförande för Vänsterpartiet i Vänersborg.

Magnus, varför är du politiskt aktiv?

Jag tror att samhället skulle kunna fungera mycket bättre än vad det gör idag. För mig ligger övertygelsen i att vi alla måste hjälpas åt! Endast genom ett solidariskt samhällssystem kan vi alla få det bättre. I dag är det tyvärr alldeles för lätt att hamna i utanförskap. Jag tror verkligen på människors lika värde! För mig är det viktigt att stå upp emot rasism och homofobi.

Vilka samhällsfrågor är extra viktiga för dig?

Mitt engagemang i skolpolitiken handlar om att skolan är grunden för det samhälle vi vill ha i morgon. Om så många som möjligt får en god utbildning så skapas också förutsättningar för att så få som möjligt ska hamna i utanförskap och kriminalitet. Det vi satsar på våra ungdomar i dag är också det vi får tillbaka i framtiden. I dag ser vi tyvärr frukterna av nedskärningar och vinstjakt.

Varför ska en gå med i Vänsterpartiet Vänersborg?

Vi är det enda parti som arbetar efter en tydlig ideologi och som har en röd (sorry) tråd i vår politik. Vi jobbar på lång sikt och det finns en tydlig vision med vad vi vill.

kort om...

Marknadsskolan

Fem anledningar varför Vänsterpartiet är emot det nuvarande skolsystemet där skolor styrs av den ekonomiska marknaden

Enda landet i världen

“Det svenska friskolesystemet är extremt om man jämför internationellt. Efter att Chile bestämt sig för att avveckla den marknadsstyrda skolan är Sverige det enda landet i världen som tillåter skattefinansierade skolor att plocka ut obegränsade vinster.”

Daniel Riazat, skolpolitiskt talesperson (V)

Politisk vänskapskorruption

Sedan friskolereformen infördes i början av 90-talet har politiska företrädare gått över från höga politiska uppdrag till att ingå i bolagspositioner för stora friskolekoncerner. Vissa av dem som ägare, vissa som VD och andra i styrelser och som rådgivare. Några blev även ordförande för Friskolornas Riksförbund. Partierna som särskilt sticker ut är Moderaterna, Socialdemokraterna och Liberalerna. Men det finns även exempel från Miljöpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet. Det vill säga samma sex partier och ibland samma politiker som införde friskolereformen på 90-talet.

Färre behöriga lärare och lägre löner

Det är viktigt för barnens skolgång att ha behöriga lärare. Glädjebetygen minskar och undervisningen får en högre kvalitet. Trots det har många friskolekoncerner satt i system att anställa obehöriga lärare som en besparingsåtgärd. Ju fler obehöriga lärare, desto lägre löner och därmed större vinster till ägarna.

Andelen lärare (med pedagogisk högskoleexamen)

Genomsnittslöner för lärare på Gymnasiet 2020 – månadslön innan skatt

Kommunala skolor: **39 000 kr**

Fristående skolor: **36 600 kr**

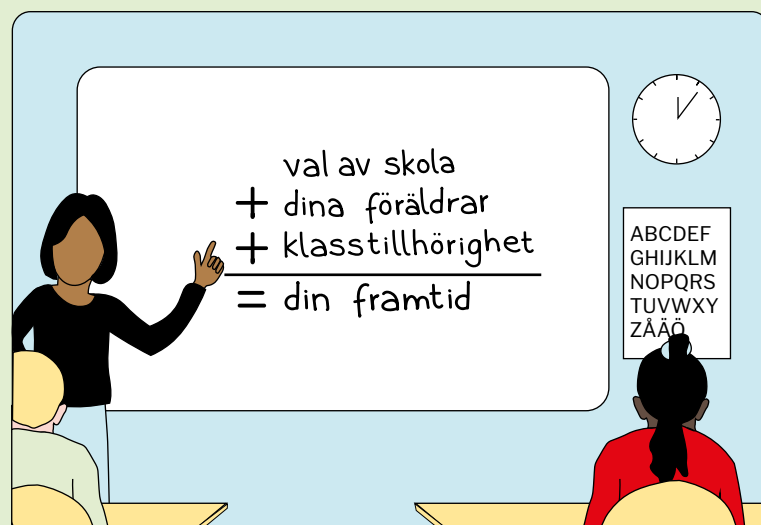
Skolverket 2020/2021, Statistiskmyndigheten (SCB)

Vinster och koncernfiffel – vem äger egentligen skolan?

Mellan 2018-2020 gjorde 4 enskilda friskoleföretag en vinstutdelning på 395 miljoner kronor. Vinsterna i var i själva verket betydligt större än så och är svåra att följa på grund av strukturer som försvårar insyn. 2018 fattade riksdagen beslut om nya bestämmelser i skollagen om vem som ska få driva fristående förskolor och skolor. En skola som granskats är Internationella Engelska Skolan eftersom de bytte ägare, efter att ett riskkapitalbolag från Luxemburg köpt upp större delen av skolan. Det tog skolinspektionen 8 månaders arbete (jakt) för att få svar på vilka som faktiskt är ägare: Peutinger AB, Ramatuelle Holdings II AB, Ramatuelle Holdings AB, Paradigm Capital Value Fund SICAV, Paradigm Capital AG, Paradigm Capital Value LP och The Hans and Barbara Bergstrom Foundation.

Riksdagens Utredningstjänst (RUT), Alla Bolag, Skolinspektionen

Segregationen ökar, jämställdheten minskar

Skillnader i resultat mellan svenska skolor har ökat kraftigt i Sverige och barnen går i allt större utsträckning i segregerade skolor. Hur bra det går för en elev hänger i allt högre grad på vilka föräldrar den har och vilken skola den går i. Det är något som såväl statliga utredningar som internationella organisationer som The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) har presenterat. OECD:s chef för utbildningsfrågor har vid flertal tillfällen, likt svenska och internationella forskare påtalat att anledningen till att segregationen ökat och jämlikheten sjunkit är marknadsanpassningen av skolan. I slutändan blir det ett demokratiproblem när samhällets invånare separeras från varandra i tidig ålder. Såväl sociala som klassrelaterade klyftor cementeras.

Vi vill skapa en skola där barn får vara barn – inte varor!

